

موضوعات کلی پیشنهادی برای کتاب‌های کتابخانه‌ی مهدکودک

وجود کتاب‌هایی در حوزه‌های مختلف در محیط مهد کودک، می‌تواند شرایطی فراهم کند تا بتوانیم در شرایط مختلف از کتاب‌ها به عنوان یک ابزار مهم در زندگی و در فرآیند یادگیری استفاده کنیم و مراجعه کردن به کتاب‌ها به عنوان یک منبع را در کنار استفاده کردن از آن‌ها برای یادگیری‌های موضوعی و لذت بردن از کتاب‌خوانی و داستان‌ها را در کنار هم الگوسازی کنیم. توصیه می‌کنیم در این زمینه‌ها (عناوین اصلی) کتاب‌هایی در کتابخانه‌ی مهد داشته باشید.

این راهنما صرفاً موضوعات را به شما معرفی می‌کند، اما مهم است که در انتخاب کتاب با توجه به محتوا، تصویرسازی، کیفیت چاپ و ... سنجش گرایانه، با توجه به جایگاه رشدی کودک و با دقت عمل کنید. این موضوعات معمولاً در قالب داستان‌هایی با روند مناسب برای کودکان به آن‌ها ارائه می‌شوند. هم‌چنین مهم است که داستان‌ها درست، به جا و اصولی به کودک معرفی و برایش خوانده شوند. گاهی به پیشنهاد خود کودک و گاهی به پیشنهاد مربیان. برای هر عنوان، مثال‌هایی ارائه شده تا بهتر بتوانید انتخاب کنید. این عناوین به صورت‌های مختلف اما عموماً غیر مستقیم در کتاب‌های داستان ارائه می‌شوند و بسیاری از آن‌ها در داستان‌ها، هم‌پوشانی دارند. البته فراموش نکنید انباشتگی کتاب در کتابخانه‌ای که از آن استفاده‌ای نمی‌شود هم خود، الگوی نامناسبی است. پس با درایت و به مرور کتابخانه‌ی مهد خود را کامل کنید و با حفظ نظم محیطی و در دسترس گذاشتن کتاب‌ها، الگوی قابل تقلیدی برای کودکان بسازید.

نکته‌ی نهایی هم این‌که کتاب‌ها می‌توانند به دسته‌های مختلف تقسیم شوند و به تناسب زمان و اتفاقات در دسترس کودکان قرار بگیرند. اگرچه در دسترس بودن دسته‌ای از کتاب‌های داستانی به صورت همیشگی هم، اتفاق مهمی است.

هویت و شناخت خود

- شناخت نام، خانواده و پیشینه‌ی خود
- دوست داشتن خود و عزت نفس
- احساس امنیت و تعلق در گروه
- سنت‌ها و ریشه‌های خانوادگی
- من در جایی که هستم
- شناخت توانمندی‌ها و محدودیت‌ها
- درک زیبایی خود، دیگران و محیط

بدن و سلامتی

- نام‌گذاری قسمت‌های بدن و آگاهی از عملکردها
- بهداشت شخصی (شستن دست‌ها، مسواک زدن و ...)
- تغذیه‌ی سالم و خواب
- احساسات جسمی (خستگی، گرسنگی، آرامش، درد و ...)
- تعامل با پزشک یا دندان‌پزشک

آگاهی‌های جنسی و امنیت جسمی متناسب با سن کودک

- شناخت قسمت‌های خصوصی بدن
- درک تفاوت بین لمس ایمن و نایمن
- نه گفتن
- اطلاع دادن به بزرگسال قابل اعتماد
- شناخت طبیعی جنسیت و هویت در کودکان

مهارت‌های اجتماعی و زندگی در اجتماع

- دوستی، همکاری و مشارکت
- حل تعارض و گفت‌وگوی محترمانه
- همدلی، گوش دادن و شمول
- همراهی با قوانین و ساختارها
- من، دیگران، و محیط اطرافم (خانواده، همسایه‌ها، هم‌مهدی‌ها و ...)

رویدادهای زندگی

- کنار گذاشتن پستانک
- شروع آموزش توالت رفتن
- رفتن به مهدکودک/مدرسه برای اولین بار
- به دنیا آمدن خواهر یا برادر
- مرگ و سوگواری
- چرخه‌ی تولد و مرگ در طبیعت
- غیاب پدر/مادر

صلح، ذهن آگاهی و معنویت

- آرامش، سکون و توجه به درون
- گوش دادن عمیق و تأمل
- قدردانی و احترام به زندگی
- خودآگاهی و توجه به بعد معنوی خود

رفتار، اخلاق و عدالت

- شناخت کلیات اخلاقی (احترام، صداقت و ...)
- معرفی رفتارهای اجتماعی مناسب و نامناسب
- شناخت رفتار متناسب با محیط
- آشنایی با مفهوم صمیمیت و مرز

آگاهی فرهنگی، و جشن‌ها

- زندگی روزمره در فرهنگ‌های مختلف
- کتاب‌های دو زبانه یا چند زبانه
- احترام به تفاوت‌ها و خانواده‌های متنوع
- جشن‌های فصلی و فرهنگی (نوروز و ...)

طبیعت و فصول

- چرخه‌های طبیعی مانند فصل‌ها، شب و روز
- حیوانات، گیاهان، باغبانی و کشاورزی
- شگفتی‌های طبیعت و الهام گرفتن از آن
- پدیده‌های آب‌وهوایی و عناصر طبیعی
- تحسین طبیعت و ارتباط با آن، شناخت آموزه‌های طبیعت

به‌کارگیری دست‌ها و خلق

- کار با پشم، نمد، چوب و دوخت دوز ساده
- تمرکز بر فرآیند خلاقانه نه نتیجه
- اتفاقاتی که دست‌ها خلق می‌کنند
- پروژه‌های فصلی با مواد طبیعی

انواع بازی‌ها

- داستان‌های باز با فضای خیال‌پردازی
- عروسک، حیوانات سخنگو، کوتوله‌ها
- نقش‌آفرینی و نمایش خلاقانه
- قصه‌گویی با عروسک یا اشیاء طبیعی
- داستان‌هایی با جان‌بخشی به اشیاء
- بازی‌سازی کودکان (حرکتی، تخیلی و ...)
- همراهی در بازی و ساخت یا دنبال کردن دستورالعمل‌ها

حرکت، آگاهی بدنی و فضا

- داستان‌هایی با حرکات تقلیدی (پريدن، دویدن، کشیدن و ...)
- کنترل بدن و هماهنگی
- حرکات ریتمیک و رقص
- آگاهی فضایی (بالا، پایین و ...)
- آگاهی حرکتی نسبت به بدن

زندگی روزمره، ریتم، و نظم

- روال‌های روزمره (صبح، صبحانه خوردن و ...)
- کمک در خانه (میزچیدن و ...)
- احساس امنیت از طریق تکرار و پیش‌بینی‌پذیری
- نظم محیطی اتاق (مرتب کردن تخت و ...)

رشد عاطفی - اجتماعی

- نام‌گذاری و مدیریت احساسات
- بیان احساسات از طریق داستان
- رشد همدلی و مهارت‌های عاطفی
- شناخت و توجه به جایگاه و نقش خود در جمع

هنر و ابراز هنری

- مواجهه با هنر و خلق هنری
- شناخت رنگ‌ها و به کارگیری آن‌ها
- آشنایی با آثار و هنرمندان
- به کارگیری رنگ‌ها و ابزارهای هنری
- ابراز خود از طریق خلق هنری
- هنر برای آرامش

قدردانی و شکرگزاری

- مشاهده و تحسین زیبایی‌ها
- شناخت مفهوم نعمات و دارایی
- عادت دیدن داشته‌ها و قدردانی
- قدردانی کردن از دیگران
- توجه به قدردانی‌های دیگران

زبان و ادبیات

- شعرهای کودکان، آهنگین و بازی‌های انگشتی
- داستان‌های تکراری و تقویت‌کننده زبان
- قصه‌گویی شنیداری و شفاهی
- معرفی حروف از طریق تجربه‌های طبیعی

ریاضیات و مفاهیم شناختی اولیه

- شمارش در داستان‌ها و محیط
- الگوها و توالی‌ها (دست زدن، قدم برداشتن و ...)
- مرتب‌سازی و طبقه‌بندی اشیاء
- مفاهیم فضایی و اشکال در طبیعت
- داستان‌های شمارشی یا فصلی

صدا و موسیقی

- آشنایی با سازها و صداها
- آهنگ‌ها و لالایی‌های فرهنگی
- بازی‌های صوتی و گوش دادن فعال
- داستان‌هایی با ریتم و موسیقی

آشنایی با بزرگان ملی و بین‌المللی

- آشنایی با اثرگذاران تاریخ (هنری، اخلاقی و ...)
- آشنایی با آثار هنری، اجتماعی، فرهنگی و ... بزرگان
- مواجهه با زندگی‌نامه‌ها
- شناخت اثرگذاری اجتماعی
- شناخت توانمندی‌های افراد

آشنایی با موضوعات دینی

- چرایی دین و مذهب
- شناخت اصول کلی اخلاق محور دینی
- شناخت بزرگان دینی

علوم و اطلاعات عمومی

- جغرافیای محل زندگی و فراتر از آن
- قوانین طبیعت (علوم، فیزیک، شیمی و ...)
- اطلاعات کلی درباره‌ی حیوانات، گیاهان و ...